

MODE

KANNTEN

VAN

W BOOKS

ALLE

Outfit punker uit Rotterdam, 1981-1983
Museum Rotterdam, p. 41

Galajas of -rok, ca. 1775-1785
Rijksmuseum Amsterdam, p. 22

Jan Taminiau en Audax TextielMuseum
Tuffjurk uit collectie *Follies*, 2007-2008
TextielMuseum Tilburg, p. 30-31

Iris van Herpen
Jurk uit de collectie *Escapism*, 2011
Centraal Museum Utrecht, p. 108

Gijs Bakker
Kachelpijp collier, 1967
Design Museum Den Bosch, p. 44

Claes Iversen
Jurk uit de collectie *8-pieces*, 2014
Fries Museum Leeuwarden, p. 21

Seider Grieder
Mantelpak met hoed, ca. 1910-1912
Kunstmuseum Den Haag, p. 68

Werkpak of pilopak Urker visser,
ca. 1930-1950
Zuiderzeemuseum Enkhuizen, p. 92-93

Kotomisi-ensemble uit Paramaribo,
1900-1950
Wereldmuseum, p. 111

MODE

KANTZEN

VAN

ALLE

Door
Mila Ernst, Projectleider Modemuze

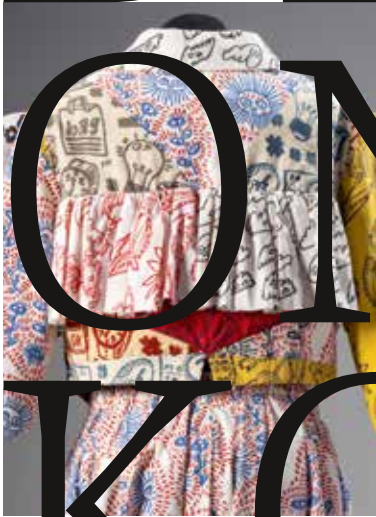
Een kinderjurkje gedragen door prinses Wilhelmina, een complete punkoutfit, een Nieuw Fries Kostuum uit de jaren 1950, een negentiende-eeuws patchwork staatsiejas uit Indonesië, een halssieraad in de vorm van een glimmende kachelpijp en een iconisch ontwerp van Modehuis Dior. Musea verzamelen en beheren uitgebreide verzamelingen op het gebied van mode, sieraden en kleding van over de hele wereld. Van historische silhouetten tot haute couture, van ontwerpen van eigentijdse makers tot alledaagse kledingstukken. In depots, in kasten en lades en — zo nu en dan — ook tentoongesteld. Textiel is zo kwetsbaar dat het, geheel volgens de regels van conservering na presentatie aan publiek, daadwerkelijk een tijdje moet ‘bijkomen’ in het donker.

Het is bijzonder om te bedenken dat bijna al die voorwerpen die daar in museumdepots liggen te rusten al verschillende levensfasen hebben doorgemaakt (of zo je wil: een biografie hebben) voordat ze in de verzameling van het museum terecht kwamen. Iemand heeft ze ooit bedacht, ontworpen en gemaakt. Ze zijn vervolgens gedragen — één keer of juist langdurig — en misschien wel doorgegeven aan volgende generaties. Veel kleding draagt nog de sporen van deze intieme relatie met hun makers en dragers; ambachtelijke technieken, inventief handwerk, vlekken, beschadigingen, kleine reparaties en vermaaksporen getuigen van aanpassingen aan nieuwe modes, de lichamen van dragers en simpelweg het dragen en gebruiken.

MODE VAN ALLE KANTEN

In 2015 lanceerde een groep van zeven musea een eigen online platform om een breed publiek gezamenlijk toegang te bieden tot hun mode-, sieraden- en kostuumcollecties. Aanleiding vormde de kwetsbaarheid van deze collecties. Door online-informatie uit de verschillende collectiedatabases aan elkaar te verbinden kan permanent toegang worden geboden tot dat wat in de verschillende museale depots verborgen ligt. Modemuze vormde het startpunt van een intensieve onderlinge samenwerking en een groeiend netwerk van musea op het gebied van mode en kostuum in Nederland en Vlaanderen. In 2022 begonnen de Modemuze-musea een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen om mode-objecten niet alleen in gewone fotografie maar ook rondom, in 3D en 360°-fotografie, vast te leggen. Digitalisering maakt het mogelijk om gevoelige objecten niet telkens weer uit hun zuurvrije dozen, rekken of lades te halen. Zonder het depot te hoeven verlaten kunnen ze bestudeerd, uitgeleend en gepresenteerd worden, online en in een tentoonstelling.

MAKEN
DRAGEN
ONTMOET
KOESTER
ONDERZ
PRESENT

Voorwoord	5
Partners	126
Colofon	128

TEN

10

EN

32

DEKEN

54

76

EREN

98

120

MAAKEN

Vormen van makerschap

ESSAY

Door

Danique Klijs,
Conservator collecties TextielMuseum Tilburg
Rosalie Sloof,
Conservator modekleding Nederlands Openluchtmuseum Arnhem

Wie ronddwaalt in de omvangrijke Nederlandse en Vlaamse mode-, kostuum- en sieradencollecties bij Modemuze kan zich verbazen over de veelheid aan bewerkte materialen, in het oog springende technieken en oogstrelende decoraties, met een hoge mate van vakmanschap. Het zijn stuk voor stuk tot de verbeelding sprekende creaties, die het resultaat zijn van verschillende maakprocessen, eeuwenoud of eigentijds. Maken stond eeuwenlang gelijk aan vakmanschap: kundig handwerk en beheersing van materiaal en techniek.

Inmiddels is de definitie van maken nogal veranderd onder invloed van allerlei historische en technologische ontwikkelingen. Globalisatie en digitale innovatie lijken deze ontwikkelingen te versnellen. Ambacht en kleermakerskunst hebben inmiddels gezelschap gekregen van industrieel ontwerp. Anonieme makers zijn opgevolgd door bij naam bekende mode- en sieradenontwerpers die enerzijds gebruikmaken van de technologische mogelijkheden, maar vaak ook teruggrijpen op ambachtelijke technieken en kundige specialisten. De horizon van het maken is veel breder geworden. Naast vakmanschap spreekt men tegenwoordig ook over makerschap. Waar vakmanschap gaat over beheersing en doorgeven van technieken, kenmerkt makerschap zich door vertaling van ideeën naar ontwerp. Een maker verbindt zijn inspiratie, het materiaal, de vorm en de uitvoering met elkaar.

Wordt er iets geheel nieuws gecreëerd, volgt de maker een bestaand patroon, of iets daartussenin? Werkt de maker alleen, als onderdeel van een maaktraditie of maakt men iets in een groep en deelt de maker kennis met anderen? In welke omgeving en tegen welke sociaal-culturele achtergrond wordt het kledingstuk gemaakt? Wat gebeurt er wanneer kennis, technieken en objecten over grenzen reizen? Welke technische mogelijkheden staan tot iemands beschikking? Wat als vaardige vingers niet meer alleen nodig zijn en de machine onderdeel is van het maakproces? Inmiddels kan een object makkelijk in grote oplages gemaakt worden of zelfs digitaal tot leven worden gewekt: dit laatste gaat het eigenlijke ‘maken’ zelfs voorbij. De Modemuze-collectie bevat aansprekende voorbeelden van makers en maaksituaties waarmee deze ontwikkelingen kunnen worden geïllustreerd, van meesterlijk maken tot maken met een boodschap.

MEESTERLIJK MAKEN

Verfraaien met stof, naald en draad: voor de geoefende kledingmakers in de achttiende eeuw is dit waarschijnlijk dagelijkse (maak)kost. Wit-op-wit stikwerk vergt de nodige planning qua voortekening, focus en ongetwijfeld het nodige visuele uithoudingsvermogen. Ontelbare stiksteken in een vast ritme vormen een contour van subtiele siervormen. Het ontstane reliëf door de toegevoegde vuldraden is zo aangebracht dat de stoflagen niet verder samentrekken. De fijnheid en de technische beheersing in dit Zaanse babyjasje [p.12] wekken bij langer kijken het nodige ontzag. De vele tientallen

werkuren maken het resultaat kostbaar en daarmee geliefd onder de elite. Traditionele technieken krijgen in de loop der tijd vaak fraaie geografische bijnamen, uit nostalgie of uit handelsoverwegingen. Daarbij reizen voorbeelden gemakkelijk de wereld over. Exclusief ‘Zaans’ is deze vorm van reliëf-naaldkunst dan ook niet. Het komt in Europa overal voor, maar heeft als point de Marseille zeker Franse roots. Als ‘corded quilt’ heeft het enige verwantschap met de oer techniek van het quilten, waarvan de oorsprong zeer waarschijnlijk in het zogenaamde ‘Midden-Oosten’ ligt.

Haute couture staat net als Zaanse stikwerk gelijk aan hoogwaardig vakmanschap, zoals te zien in de tuftjurk van Jan Taminiau [12, pp.30-31]. Terwijl de makers van het ontzagwekkende Zaanse stikwerk onbekend zijn, wordt Jan Taminiau als ontwerper geroemd in binnen- en buitenland om zijn creatieve geest en vakmanschap. Vanaf het midden van de negentiende eeuw ontstaan in Europa modehuizen waarbinnen couturiers met klinkende namen furore maken. Zij gaan hun werk signeren: taillebanden of labels met hun naam worden in het kledingstuk genaaid. Waar Zaanse stikwerk een traditionele, ambachtelijke techniek is die vaak door één persoon wordt vervaardigd, komt het ontwerp van een couturestuk uit de creatieve geest van een ontwerper en ligt de uitvoering bij vele kundige handen. Bovendien worden traditie en ambacht gecombineerd met vernieuwing en innovatie. Zoals Jan Taminiau in 2018 zelf zei: ‘Couture gaat niet over de

Babyjasje van wit katoen met Zaanse stikwerk, 1700-1799
Collectie Zaanse Museum Zaandam
Inv.nr. ZO-V-04611

Detail van Zaanse stikwerk, 1700-1799
Collectie Zaanse Museum Zaandam
Inv.nr. ZO-V-04611

Roos Jenniskens-Engels
Matrozenpak, gemaakt voor de bevrijding
van Meterik (Limburg) met geborduurd
initialen van de drager, 1944
Collectie Nederlands Openluchtmuseum
Arnhem, inv.nr. N.45036

werkelijkheid of draagbaarheid, het gaat om de vrijheid van denken.' De op het eerste gezicht klassieke cocktailjurk wordt in een handomdraai getransformeerd in een jurk met stola. De ontwerper besloot de stof te laten tuften; een onverwachte keuze, want deze techniek wordt overwegend voor zware tapijten gebruikt. Hij wist haar te laten werken door niet met het gebruikelijke materiaal wol, maar met onder andere repen chiffon-zijde te tuften, met een soepel vallende stof als resultaat.

MAKEN MET WAT JE HEBT

Tijden van schaarste vragen om slimme, vindingrijke makers, zoals het overgrote deel van de vooroorlogse generatie vrouwen, die thuis hun kleding achter de naaimachine naait. Voor de Limburgse Roos Jenniskens was kleding maken bijna vanzelfsprekend, functioneel en vooral bestemd voor haar naasten. Daarbij moest ze zich tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog redden met weinig. Haar maken werd nòg meer passen en meten. Kort voor de bevrijding van haar woonplaats Meterik in het najaar van 1944 verzamelde en naaide ze in het geheim oranje stoffen. Deze matrozenlook [p.13], bij uitstek een gelegenheidsuniform om kinderen in aan te kleden, paste bij het langverwachte feest. Ze 'signeerde' de muts met haar zoons initialen. Tegelijkertijd gaf het ook blijk van Roos' durf en vindingrijkheid. Een onverwachte, eigenzinnige creatie waarmee haar naam in de geschiedenis werd geschreven: vanwege dit bijzondere maakverhaal besloot het Nederlands Openluchtmuseum om het pakje in de collectie op te nemen.

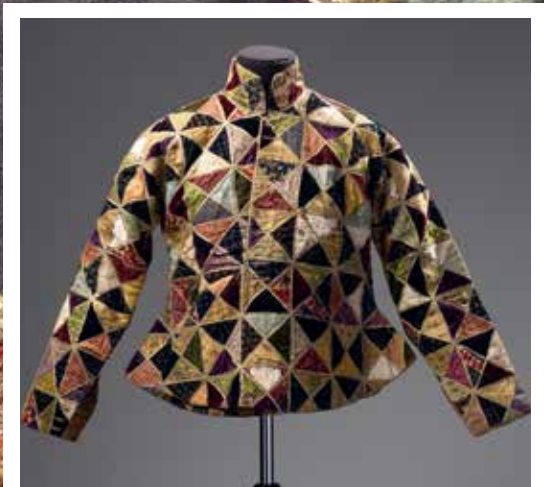
De situatie van Stina Randestad is haast tegenovergesteld aan die van de Limburgse familie Jenniskens. De eigentijdse, Zweedse ontwerper leeft in een tijd waarin sprake is van een enorme overproductie en overconsumptie van textiel, enerzijds door de toegenomen welvaart, anderzijds door de opkomst van fast fashion. Bovendien zijn de technologische ontwikkelingen op het gebied van textielproductie veel verder dan in 1944. Randestad heeft een innovatieve ontwerpbenadering en met deze jurk [pp.10, 14] daagt ze zichzelf uit om een kledingstuk te ontwikkelen dat volledig uit gerecycled materiaal is samengesteld, om een antwoord te bieden op de verspilling van haar tijd. De ontwerper moet rekening houden met de beperkingen van het garen: het is breekbaarder dan nieuw garen en de kleur wordt bepaald door het afgedankte textiel waar het garen van gemaakt is. Tegelijkertijd beschikt Randestad over hoogwaardige apparatuur

en technische expertise. Ze ontwikkelt haar ontwerp namelijk op de computergestuurde vlakbreimachine in het TextielLab van het Textielmuseum. In samenwerking met een breispecialist breidt ze met deze machine driedimensionale vormen. Uit de opgelegde beperking van het werken met alleen gerecyclede materialen is uiteindelijk een prachtig ontwerp met golvende volumes ontstaan, dat met evenveel creativiteit en toewijding tot stand is gekomen als het matrozenpak.

MAKEN MET EEN BOODSCHAP

Deze lange jurk [47, p.95] met de kenmerkende driehoekige lange mouwen is een *thobe* en fabrieksmatig geproduceerd in Palestina. Het borduursel is met de hand gemaakt in textielwerkplaats ANAT in Damascus, Syrië, waar gekoesterde handwerktradities een nieuwe toepassing vinden in de geoefende handen van Palestijnse vluchtelingen. De motieven en kleuren in kruissteek op het rug- en frontpaneel spreken hun eigen krachtige taal. Het gebruikte rood, zwart, wit en groen verwijst naar de Palestijnse vlag, terwijl de feniks verwijst naar de hoop dat Palestina en haar bewoners ooit betere tijden zullen kennen. Deze intifadajurken of *flag dresses* werden vanaf de jaren 1990 tot subtiel communicatiemiddel voor stil protest gemaakt en daarmee een indrukwekkend voorbeeld van verbindend, emotioneel krachtig geborduurd erfgoed.

Terwijl de makers van Palestijnse *flag dresses* in stil verzet komen, klinkt de boodschap van kunstenaar en queer activist Yamuna Forzani juist heel luid. De collectie, waar deze jas [2, p.17] onderdeel van is, is een ode aan de alternatieve queer familie van de ontwerper: het ballroomhuis *Kiki House of Angels*¹. Waar de modewereld overwegend vrouwen- en mannencollecties hanteert, kan deze *Sisterhood not CISterhood*-jas door iedereen gedragen worden, ongeacht genderidentiteit, maat of leeftijd. Voor het kleurrijke ontwerp liet Forzani zich inspireren door de queer gemeenschap: we zien referenties naar seksualiteit, campcultuur en kitsch. Voor de uitvoering maakte ze gebruik van de mogelijkheden van een computergestuurde jacquardbreimachine. Deze machine kan met 1680 naalden zes kleuren tegelijk breien en is daarmee in staat om de gedetailleerde digitale ontwerpen van Forzani te vertalen naar een gebreide, gevulde stof. Met haar uiteindelijke ontwerpen zoekt Forzani opnieuw haar gemeenschap op. Daar vindt ze haar fotomodellen en organiseert ze haar modeshow, waardoor de gemeenschap op die manier ook actief bijdraagt aan haar creaties.

3

Mw. Wieseman, Staatsiejas van de Sultan Hamengku
Buwono VI en VII van Yogyakarta, samengesteld uit kleine
lapjes als heilig lappendekenpatroon, 1855-1870
Collectie Wereldmuseum, inv.nr. TM-1595-2

4

Margaretha Francina en Jannetje van der Linden, bevrijdingsjurkje, samengesteld uit oude lapjes, 1945-1946
Collectie Amsterdam Museum, inv.nr. 4665

17

Jongensjurkje met roze strikken, ca. 1889
Collectie Centraal Museum Utrecht
Inv.nr. 20638

18

Loelgen & Kriegel, Japon met stropmelrok
van roze satijn en lichtroze gaze de soie,
ca. 1913-1914
Collectie Kunstmuseum Den Haag
Inv.nr. 0630791

ONTTMOETEN

Door

Daan van Dartel,
Conservator populaire cultuur en mode Wereldmuseum
Leonie Sterenborg,
Conservator theatercollectie Allard Pierson Amsterdam,
Conservator Zuiderzeemuseum Enkhuizen en onderzoeker Museum Rotterdam

Als er iets kenmerkend is aan mode en kleding, zijn het wel ontmoetingen. Geen enkel kledingstuk kan bestaan zonder een of andere vorm van ontmoeting. Tussen diverse materialen, tussen materiaal en maker, tussen verschillende tijden, landen en culturen. Tussen technieken, vormen, smaken, genders, plaatsen en tussen sociale posities. Elk stuk is het in stof of ander materiaal gestolde resultaat van een of vaak meerdere ontmoetingen. In dit boek komen bijzondere objecten bij elkaar en gaan in geanimeerd gesprek. Over hoe sommige technieken zijn verdwenen en misschien onverwacht weer terugkwamen. Hoe nieuwe materialen zijn ontwikkeld, vormen uit het verleden steeds weer opduiken, of zich juist afzetten tegen vastomlijnde silhouetten. Ze tonen wat ze van elkaar geleend hebben, bewust of onbewust, en hoe ze de verbeelding zijn van een creatieve ontmoeting tussen mens en materiaal. Mogelijk praten ze over hun ceremoniële of religieuze betekenis, of de mate waarmee hun dragers zichzelf via hen vormgeven en tonen aan de buitenwereld. Of zich juist verbergen.

In dit hoofdstuk staan enkele van deze soms onverwachte ontmoetingen centraal en de gesprekken die eruit voortvloeien. Ze staan symbool voor de weg die de Modemuzesamenwerking de laatste tien jaar heeft afgelegd, en tonen het enorme belang van het digitaal laten ontmoeten van verwante collecties uit diverse musea voor het vertellen van een breder verhaal met meerdere perspectieven op wie we zijn als mens.

Dank aan iedereen die heeft bijgedragen aan zowel de totstandkoming van dit boek als de voorafgaande digitalisering van *Unlocking Fashion Heritage*. Speciale dank aan het Gieskes Strijbis Fonds, WBOOKS en de Nederlandse Kostuumvereniging voor hun steun aan de Modemuze-samenwerking en dit boek.

Uitgave

WBOOKS, Zwolle
info@wbooks.com
wbooks.com
in samenwerking met
netwerk Modemuze

Redactie

Modemuze
Daan van Dartel
Debra Knoop
Lena van de Poel
Leonie Sterenberg
Mila Ernst
Ninke Bloemberg

Eindredactie

Daan van Dartel
Debra Knoop
Mila Ernst
Ninke Bloemberg

Beeldredactie

Debra Knoop

Redactionele ondersteuning en advies

Emma van Bijnen
Catherine Wolfs
Zara Lokas

Technische redactie

Martijn van Bruggen

Vormgeving

Marline Bakker
Demi Jose de Carvalho
(Assistent)

360°-fotografie

Adriaan van Dam
Centraal Museum Utrecht
[p. 32]

Alice de Groot
Kunstmuseum Den Haag
[p. 43, 57, 68]

Cees de Jonge
The Visual Artbox
[p. 12, 16, 18, 20, 21, 23, 26, 27, 29, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 44, 45, 48, 49, 51, 52, 53, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 70, 71, 73, 74, 75, 82, 83, 84, 85, 86, 88, 89, 90, 92, 93, 95, 96, 97, 98, 101, 102, 103, 104, 106, 107, 109, 110, 111, 114, 115, 117, 122, 123, 124, 125]

Frans van Pegt
Rijksmuseum Amsterdam
[p. 10, 13, 14, 17, 22, 24, 30, 31, 37, 42, 46, 54, 67, 78, 80, 81, 87, 105, 108, 112, 118, 119, 120]

Monique Vermeulen
Amsterdam Museum
[p. 12, 16, 18, 19, 26, 27, 38, 41, 45, 51, 52, 53, 59, 60, 61, 62, 63, 76, 79, 83, 84, 85, 90, 96, 97, 98, 101, 102, 103, 104, 106, 111, 114, 115, 117, 125]

Auteurs

Anne-Karlijn van Kesteren
Daan van Dartel
Danique Klijs
Debra Knoop
Eveline Holsappel
Jacco Hooikammer
Leonie Sterenberg

Madelief Hohé
Mila Ernst
Ninke Bloemberg
Pauline DeVriese
Rosalie Sloof

Quotes

Alu Studios
Anne-Marie Segeren
Bas Kusters
Birthe Weijkamp
Denise van der Vegt
Dirk-Jan List
Els de Baan
Esther Doornbusch
Eva van Kempen
Fatima Abbadi
Gieneke Arnolli
Gillian Vogelsang-Eastwood
Jan Jaap Post
Jankees Goud
Jef Montes
Karen Zeedijk
Mohamed Saadouni
Rien Bekkers
Rob Noordhoek
Tirza Westland

Met dank aan partners en conservatoren

Adelheid Smit
TextielMuseum Tilburg
Amanda Elshout
Stedelijk Museum Breda
Anne-Karlijn van Kesteren
Design Museum Den Bosch
Augusta De Gunzbourg
Textile Research Centre Leiden
Claire Hart de Ruyter
Zaans Museum Zaandam
Daan van Dartel
Wereldmuseum
Danique Klijs
TextielMuseum Tilburg
Els Drummen
CODA Museum Apeldoorn
Eveline Holsappel
Fries Museum Leeuwarden
Gillian Vogelsang-Eastwood
Textile Research Centre Leiden
Hilde Cammel
Zuiderzeemuseum Enkhuizen
Jacco Hooikammer
Nederlands Openluchtmuseum Arnhem
Leonie Sterenberg
Theatercollectie Allard Pierson
Madelief Hohé
Kunstmuseum Den Haag
Ninke Bloemberg
Centraal Museum Utrecht
Ninon Mosselman
Huis Van Gijn
Pauline Devriese
Modemuseum Hasselt
Paul Rem
Paleis het Loo Apeldoorn
Rianne Groen
CODA Museum Apeldoorn
Roberto Luis Martins
Amsterdam Museum
Rob Noordhoek
Museum Rotterdam
Rosalie Sloof
Nederlands Openluchtmuseum Arnhem
Sebastiaan Kramer
Museum Arnhem
Suzanne van Leeuwen
Rijksmuseum Amsterdam
Vanessa Jones
Rijksmuseum Amsterdam
Wyke Sybesma
Huis Van Gijn

Met dank aan digitaliseringsteam

Amy Kooij
Anaïs Huygens
Angelique van den Eerenbeemd
Anne de Groot
Bas Verwaetermeulen
Bianca du Mortier
Birthe Weijkamp
Cecile van der Harten
César Rodríguez Salinas
Chantal Perlee
Deborah Paalman
Denise van der Vegt
Erni Ruigrok
Erwin Verbruggen
Eve Schaap
Froukje van der Meulen
Hannah Hakvoort
Hanne van der Vuurst
Hans Schuite
Hester Gersonius
Ilja Proost
Janneke Reedijk
Joost van Grinsven
Jorgen Snoep
Judith van Gent
Kathleen Mahieu
Kirsten Doornbos
Marcel Duin
Marije Blaasse
Marijke de Bruijne
Marjolein de Raat
Marjolein Koek
Marjolijn de Bakker
Reint Boven
Richard van Alphen
Rosalie Swagemakers
Saskia Minjon
Sophie Boven
Sue Rozendaal
Susanne van Laarhoven
Suzan Meijer
Tailors & Wearers
Thera Vermeij
Tirza Westland
Vanessa de Gruijter
Vivien Entius

Omslag

Tess van Zalinge, ensemble uit *Patchwork collectie*, 2020
Collectie Amsterdam Museum, inv.nr. 7183.1/3
Trouw Japon Cornelia Agatha Vriesendorp, 1864
Collectie Huis Van Gijn, inv.nr. 2422,
Foto's: Modemuze, Cees de Jonge en en Monique Vermeulen

© 2026 WBOOKS Zwolle / de auteurs

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden. Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam. © c/o Pictoright Amsterdam 2026.

ISBN 978 94 625 8773 1
NUR 680, 452

W BOOKS

MODE
MUZE

2
nederlandse
kostuum
vereniging

INNOVATIELABS.ORG

GIESKES · STRIJBIS
FONDS

De meeste modeobjecten in musea liggen verborgen in depots. Kwetsbaar, zelden te zien maar vol verhalen. In *Mode van alle kanten* komen ze opnieuw tot leven. Dankzij innovatieve 360°-fotografie legde het netwerk Modemuze 120 bijzondere objecten van dichtbij en vanuit elke hoek vast.

Conservatoren van Modemuze verbinden deze objecten in verdiepende essays rond de thema's maken, dragen, ontmoeten, koesteren, onderzoeken en presenteren. Zo ontvouwt zich een rijk verhaal over ambacht, het dragen en de vele andere dimensies van mode. Met verrassende beeldrijmen en citaten van makers, dragers, verzamelaars en onderzoekers nodigt dit boek uit tot kijken, vergelijken en ontdekken. Een inspirerend kijk- en leesboek ter gelegenheid van tien jaar Modemuze.

Modemuze is het netwerk van mode-, kostuum- en sieradenmusea in Nederland en Vlaanderen. Sinds 2015 werken de aangesloten instellingen samen om mode-erfgoed zichtbaar en toegankelijk met elkaar te verbinden voor een breed publiek. Via het online platform Modemuze.nl brengen zij collecties, kennis en verhalen samen.

